

FINANS- och EKONOMIUTSKOTTETS betänkande

N:o 21/-27.

N:o 21/-27 med anledning av Landskapsnämndens skrivelse till Ålands landsting angående övertagande av Ålands lantmannaskolas Garantiförenings r.f. tillgångar och skulder.

Sedan Landskapsnämnden uti en till Landstinget ingiven framställning av den 10 november 1926 på däri framhållna skäl hemställt, att Landstinget måtte berättiga Landskapsnämnden att övertaga Ålands lantmannaskolas Garantiförenings tillgångar och skulder samt att Landstinget ville ingå, till Ålandsdelegationen med hemställan om utverkande av ett extraordinarie anslag, stort 150.000 mark, för uppförande av lärarbostäder vid skolan i fråga, hade Finans- och Ekonomiutskottet, till vars utlåtande ären det hänskjutits, uti sitt betänkande N:o 22/-26 av den 8 december 1926, bland annat, framhållit, att då genom uteblivandet av den överenskommelse med garantiföreningsstyrelse, som Utskottet försökt åstadkomma om lantmannaundervisningens ordnande i landskapet, möjligheten för Utskottet att av garantiföreningen erhålla en noggrannare och med dess för tiden varande ställning mer överensstämmande ekonomisk utredning, än den Landskapsnämnden förebragt för räkenskapsåret 1924, var utesluten och sistnämnda bilans icke kunde läggas till grund för landskapets övertagande av föreningens hela verksamhet och särskilt dess skulder, hade Utskottet med hänsikt jämväl därtill att Landskapsnämnden uti framställning av den 1 december 1926 till Landstinget överlämnat ett förslag till landskapslag angående jordbruksundervisningen föreslagit, att Landstinget ville lämna förenämnda fråga tillsvidare beroende. Detta Utskottets förslag blev även utan diskussion av Landstinget godkänt vid plenum den 11 december 1926.

Den 18 december sistnämnda år antog Landstinget sedermera en lag angående jordbruksundervisningen i landskapet, enligt vilken lantmannaskolan skulle inrättas och underhållas av landskapet, som jämväl ägde anskaffa för skolan behövliga lokaler samt av sina ägande eller disponerade jordegendomar anslå ett område av tillräcklig omfattning till skollägenhet, och blev samma lag av Presidenten affirmerad den 14 maj 1927. Då det var sannolikt, att nästnämnda lag skulle vinna godkännande, hade Landskapsnämnden slutligen, i syfte att undvika dyrbar tidsförlust och få ett slut på striden om lantmannaskolan, med styrelsen för Ålands lantmannaskolas Garantiförening r.f. ingått den överenskommelse av den 13

ril 1927, som bilagts Landskapsnämndens ovanomförmälda skrivelse och på grund av vilken Landskapsnämnden övertagit ej allenast skolverksamheten utan även föreningens samtliga tillgångar och skulder, bland dessa ett av garantiföreningen den 5 mars 1924 erhållet statslån om 150.000 mark på grundvalen av föreningens bilans per den 31 decembor 1926, icke 31 januari 1926, som av förbiseende är angivet i Landskapsnämndens föreliggande skrivelse, samt inventarieförteckning, med självfall förbehåll av Landstingets godkännande, vad nästnämnda lån och föreningens övriga gäld beträffar.

I stöd av nyssnämnda överenskommelse har Landskapsnämnden därpå den 1 maj 1927 för landskapets räkning övertagit Jomala före detta häradsboställe, den lägenhet, där lantmannaskolans verksamhet av garantiföreningen drivits, och varest sagda verksamhet med största sannolikhet med bästa framgång för jordbrukets förkovran inom landskapet kan utövas. Det måste redan på grund av det senast anförda framstå såsom en fördel för landskapet att hava kunnat förvärva sig besittningsrätten till ifrågakomna boställe, och denna fördel kommer så mycket mer till synes, som bilansen per 31/12 1926 utvisar avsevärda tillgångar, om ock den Landskapsnämndens skrivelse bilagda inventarieförteckningen icke förefaller Utskottet fullt tillfredsställande. Enär det för jordbruksundervisningens framgångsrika handhavande är av synnerlig vikt, att en lantmannaskola äger ett jordbruk, där rationella metoder kunna tillämpas, och Jomala gård synes väl lämpa sig för ändamålet samt garantiföreningens tillgångar överskrida dess skulder, kan Utskottet för sin del obetingat biträda Landskapsnämndens förslag om övertagande av såväl föreningens egendom som dess gäld.

Vid övertagande av såväl Jomala boställe som skollokalen befunno sig dessa ingalunda i något mönstergillt skick, varan det erfordras helt avsevärda belopp för att få dem att motsvara de anspråk, som kunna ställas på en skollägenhet, den där dessutom i framtiden bör kunna framstå som en mönstergård för jordbrukare på Åland. Utgifterna för nyss nämnda ändamål böra enligt Utskottets förmenande påföras lägenheten själv, det vill i detta fall säga: inkomsten från av Landskapet disponerad, staten tillhörig jordegendom måste tagas i anspråk för sagda ändamål. Detsamma gäller även för de hus bostället i egenskap av skollägenhet behöver. Följaktligen bör icke blott kostnaden för inredning av ladugård och magasin, utan även kostnaderna för alla de hus, således även föreståndarboställe

staden, som å nämnda egendom uppföras, och den utrustning i övrigt gården uti nuifrågavarande egenskap tarvar, utgå ur de inkomster jordegendomarna bringa landskapet. Med hänsikt till det ovan framhållna håller Utskottet före, att det i Landskapsnämndens skrivelse omförmälda statslån om 150.000 mark, som garantiföreningen på grund av skuldsedel av den 16 september 1923 erhållit och den 5 mars 1924 lyftat å Finlands statskontor för att användas till iståndsättande av föreningens skolbyggnad samt uppförande av lärarbostad och vilket löper med 5 procents årlig ränta å den ursprungliga lånesumman efter avdrag av 3 procents ränta å det för tiden utestående kapitalbeloppet; återstoden utgör avbetalning å själva lånet, intill dess detsamma sålunda varder till fullt återguld det, finge övertagas och då detta lån, som efter verkställd amortering numera faktiskt utgör Fmk 143.910:-, i alla avseende är fördelaktigt, borde det få inbestå, samt den återstående lånesumman jämte övrig ogulden skuld täckas ur jordegendomarnas avkastning.

Med beaktande av ovanframhållna motiv, får Utskottet värdsammast hemställa, det Landstinget måtte besluta

att berättiga Landskapsnämnden att övertaga Ålands lantmannaskolas Garantiförenings r.f. tillgångar och skulder;

att bemyndiga Landskapsnämnden att övertaga ansvaret för ännämnda garantiförenings hos Finlands statskontor upptagna amorteringslån, stort 150.000 mark, till den del detsamma är oguldet; samt

att berättiga Landskapsnämnden att använda inkomsten från av landskapet disponerad statsegendom för byggande av bostad åt föreståndaren för landskapets lantmannaskola å Jomala gård, och förenämnda statslån förty få inbestå.

Mariehamn, den 18 november 1927.

På Finans- och Ekonomiutskottets vägnar:

Oscar Romanus

Werner Packer

behandlingen av detta ärende hava deltagit ordföranden Boman-
son, viceordföranden Jansson samt ledamöterna Blomroos, Törn-
roos och Carlson.